

Florence
Noivillovou znají
čeští čtenáři
možná i díky jejímu
románu *Zpověď
kleptomanky*,
který vyšel roku
2020 ve Světové
knihovně Odeonu

FOTO PROFIMEDIA.CZ

Milana Kundera dokládá spisovatelovy morální přestupky, Florence Noivillová hledá v Kunderových knihách osvětlení mnoha epizod z jeho života. Což není zrovna nejlepší metoda, jak ví každý s bazální znalostí literární teorie nebo s intuitivním tušením, že literární postava nerovná se autor.

Od prvních stran je evidentní, že autorka je dílem i osobou Milana Kundera fascinována. Nekriticky přijímá vyjádření spisovatelovy vdovy Věry Kunderové, známé jako bedlivá a zarputilá strážkyně odkazu svého manžela. O předmětu svého biografického zájmu píše jako o „jednom z největších umělců dvacátého století“, *Žert* je podle ní „arciromán“ a „totální dílo“, v němž „je obsaženo vše“, „román o síle deset“. I tomu, kdo dílu Milana Kundera propadl stejně jako autorka, budou podobná tvrzení připadat přemrštěná. Podobně jako to, že Václav Havel, s nímž vedl Kundera po pražském jaru takzvaný spor o český úděl, z knihy vychází jako vypočítavý bad guy.

Přes všechny zmíněné výhrady má tento životopis něco do sebe. Je nezpochybnitelné, že zkušená autorka výborně vypráví, dynamicky prolíná epizody ze spisovatelova života s vlastními vzpomínkami, s fotografiemi či s „cestovním deníkem“, jež si pořizovala, když navštěvovala Českou republiku. Především však Florence Noivillová Milana Kunderu znala. Pravidelně se s ním scházela, navštěvovala jeho pařížský byt, a to i v době, kdy byl spisovatel ke sklonku života těžce nemocný, a měla přístup k mnoha raritním materiálům. Kniha *Milan Kundera – Psát, jak směšný nápad!* je díky tomu čtivá a informačně přínosná. Bohužel se však až příliš drží scénáře, který pro výklad vlastního života a díla nadiktoval samotný protagonista.

KRYŠTOF EDER

Francouzka **FLORENCE NOIVILLOVÁ** napsala životopis Milana Kundery, v němž je i Václav Havel „bad guy“

S klapkami na očích

LITERATURA O díle Milana Kundery (1929–2023) byly napsány desítky knih. V posledních letech se začínají objevovat i publikace o jeho životě a jsou zatím dva způsoby, jak se životopisci k nejslavnějšímu českému prozaikovi 20. století stavějí. Jan Novák si v kontroverzní bichli *Kundera. Český život a doba* udělal z loni zemřelého spisovatele boxovací pytel, vyčítal mu kdeco a ve všem, co Milan Kundera udělal, viděl ty nejnižší motivace. Oproti tomu přístup francouzské spisovatelky a novinářky **Florence Noivillové** (*1961), jejíž životopisnou knihu *Milan Kundera – Psát, jak směšný nápad!* v překladu Nory Obrtelové vydal Host, připomíná závodního

koně, kterému někdo nasadí klapky na oči, řekne mu, kudy má běžet, a on horlivě pádí do cíle.

Milan Kundera nepsal pouze romány, ale i eseje a před ústupem do ústraní poskytl slušnou řádku rozhovorů. V nich opakovaně vysvětloval a zdůrazňoval, jak se má s jeho dílem zacházet, jak má být interpretováno, z jakých základů vychází a jaké jsou jeho intence. A těmito instrukcemi se autorka čtyř románů, trojice biografických knih, osmi dětských knížek i sborů esejů a dlouholetá literární redaktorka deníku *Le Monde* Florence Noivillová beze zbytku řídí. Kunderův styl tak připodobňuje ke stylu, jakým se psalo v 18. století, na nějž Kundera často odká-

zuje. Jinde tvrdí, že český autor je dědicem „slavné čtyřky“ středoevropských spisovatelů, Roberta Musila, Hermanna Brocha, Witolda Gombrowicze a Franze Kafky, což je taková malá násobilka pro každého, kdo někdy otevřel Kunderovy eseje.

„Kundera mi (...) mnohokrát řekl: 'Všechno je v mých knihách.' To nebyla fráze. Jeho život se rozpustil na stránkách jeho knih. (...) On sám – nebo jeho střípky – je roztroušen v jeho postavách, které se mu podobají,“ píše v úvodu své třísetstránkové knihy Florence Noivillová a tuto tezi ve svém výkladu následuje. Počíná si tak podobně jako Jan Novák. Avšak zatímco český životopisec citacemi z díla

